

Hiiumaa arengustrateegia 2020+

13. juuni 2013

Käinas

Aivi Telvik

Hiiumaa Omavalitsuste Liit

Hiiumaa arengustrateegia 2020+

Strateegia koostamise protsess seisuga

13.06.2013:

6 avalikku arutelu (koos tänasega)

2 koolitust

23 teemarühmade koosolekut, 8 teemarühma

4 juhtrühma koosolekut

5 muude huvirühmadega arutelusi ja sündmusi

Lisaks arengustrateegia list

Hiiumaa arengustrateegia 2020+

Algus

14. mail 2012 kirjutasid alla
koostöömehurandumile arengustrateegia
koostamise algatamiseks:

Hiiu Maavalitsus, Kärdla linn, Emmaste,
Kõrgessaare, Käina, Pühalepa vald, Sihtasutus
Tuuru, Hiiumaa Ettevõtjate Liit, Hiidlaste
Koostöökogu, Hiiukala, Hiiumaa Noortekogu ja
Ühendus Kodukant Hiiumaa

Hiiumaa arengustrateegia 2020+

Nende organisatsioonide esindajad moodustasid strateegia juhtgrupi koosseisus:

Piret Sedrik, Riho Rahuoja, Aare-Villu Kattel (Hiiu MV)

Georg Linkov, Ivo Eesmaa (Kärdla linn)

Jaanus Valk, Katrin Sarapuu (Kõrgessaare vald)

Ants Orav, Toomas Remmelkoor (Pühalepa vald)

Omar Jõpiselg, Üllar Padari (Käina vald)

Tiit Peedu, Merike Kallas (Emmaste vald)

Kristjan Arunurm (Sihtasutus Tuuru)

Agu Kohari, Tanel Malk (Hiiumaa Ettevõtjate Liit)

Hiiumaa arengustrateegia 2020+

Viktor Rõbtšenko (Ühendus Kodukant Hiiumaa)

Ülo Kikas (Hiiumaa Ametikool)

Reet Kokovkin, Jaanus Berkmann (MTÜ Hiidlaste
Koostöökogu)

Hergo Tasuja (MTÜ Hiiumaa Ankur)

Hiiumaa arengustrateegia 2020+

8 töögrupp

Majandus – Elmo Harjak

Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid – Aasa Saarna

Elukeskkond ja taristu – Georg Linkov

Haridus – Ivo Eesma

Kultuur, sport ja vaba aeg – Ermo Mäeots

Turundus ja mainekujundus – Ilmi Aksli

Valitsemine ja kodanikuühiskond – Riho Rahuoja

Noorsootöö – Merle Salusoo

Hiumaa arengustrateegia 2020+

Lisaks „välisekspert“ Rivo Noorkõiv ja

„siseekspert“ Matti Lüsi

Head kaasamõtledjad/ütledjad Garri Raagma ja

Ulf Johanson

Töörühmade liikmed ja vabatahtlikud, kokku ligikaudu
200 in

Kõikidele panustajatele SUUR TÄNU!

Hiumaa arengustrateegia 2020+

Protsess:

Oktoobris 2012 toimus 5 tulist avalikku arutelu teemal „Mida peame saavutama aastaks 2020, et Hiiumaa oleks edukas“

25. oktoobril 2012 oli juhtrühma koosolek, kus võeti kokku saadud sisend visiooni sõnastamiseks ja moodustati teemarühmad.

Töö teemarühmades

15. jaanuaril 2013 toimus juhtrühma ja teemarühma juhtide ühiskoosolek, kus teemarühmade juhid esitasid kokkuvõtte oma rühma töötulemustest, arutati Hiiumaa 2020 visiooni sõnastust

Hiiumaa arengustrateegia 2020+

Juhtrühma otsused 13.05.2013:

1. Valdkondlikud koostöömudelid ja kokkulepped, mitte haldusreform
2. Inimarengus on kõige olulisem keskenduda üldhariduse kvaliteedi ja parima kättesaadavuse tagamisele, kutsehariduses Hiiumaa Ametikooli üleriigilisele spetsialiseerumisele ja lossikompleksi väljaarendamisele paralleelselt kutseõppe arendamisega, huviharidusreformile, töökohtade loomisele.

Hiiumaa arengustrateegia 2020+

3. Majanduses ja mainekujunduses keskenduda integreeritud lahenduste leidmisele majanduse konkurentsivõime kasvatamiseks, klastrategevuse algatamiseks - s.h. energeetikaklaster, toiduklaster, ühisturundus.
4. Käina, Kärkla ja Kõrgessaare tööstusalade väljaarendamine
5. Praamiliikluses soov sõidu pikkus kuni 1 tund ja et praamid sõidaksid kõige vajalikematel kellaaegadel.

Hiumaa arengustrateegia 2020+

6. Väikesadamate arendamine + Lehtma sadama liikuvate liivade probleemi lahendamine
7. Hiiumaa arengumudel töötab võrgustikuna. Lahendada ülesanne, kes kuuluvad võrgustikku ja mis ülesannetega. Sõelal on Hiidlaste Koostöökogu, Hiiukala, Hiiu MV, Tuuru, Hiiumaa Omavalitsuste Liit, Hiiumaa Ettevõtjate Liit, Hiiumaa turismiliit, Biosfääriala Keskus, Hiiumaa Ametikool...
8. Lõpptulemusena taotleda, et strateegia algatajad koostavad koostöökokkuleppe strateegia elluviimiseks

Hiiumaa arengustrateegia 2020+

HOL koosoleku ettepanek 3. juunist 2013:

Arengukogu (koosneb strateegia koostamise algatajate esindajatest, s.o. HOL volinike koosolek, HEL, H MV, Hiidlaste Koostöökogu, Hiiukala, Sihtasutus Tuuru, Hiiumaa Noortekogu ja Ühendus Kodukant Hiiumaa) võtab strateegia vastu ja uuendab seda. Sstrateegia 2020+ igapäevase täitmise koordineerimine on **Hiiumaa Omavalitsuste Liidule** (HOL) ülesanne, kes peab selle tarvis vajalikke läbirääkimisi huvipooltega ning esitab vajadusel omapoolsed taotlused kavandatu elluviimise rahastamiseks.

Hiiumaa arengustrateegia 2020+

Strateegiadokumendi sisukord

1. Tagasivaade
2. Tulevikustsenaariumid
3. Visioon Hiiumaa 2020+
4. Läbimurdesuunad
5. Strateegia elluviimise juhtimine

Hiiumaa arengustrateegia 2020+

Visioon:

Hiiumaa on armas, peresõbralik, loodust hoidva ja väärtustava elujõulise uuendusmeelse kogukonnaga saar Läänemeres, kus on atraktiivne elamis-, ettevõtlus- ja külastuskeskkond. Hiiumaa on väärt paik eneseteostuseks.

Hiiumaa arengustrateegia 2020+

**Kuhu siis tahame jõuda aastaks
2020?**

Hiumaa arengustrateegia 2020+

Tuvastatud kitsaskohad:

Rahvaarvu vähenemine kriitilisele tasemele, mis omakorda toob kaasa lisaprobleemid ja vajadused:

Majanduse konkurentsivõimelisus kahaneb (nutikamate töökohtade puudus...; hooajalisus; elanike eneseteostusvõimaluste ja majanduslike võimaluste piiratus, s.t. **töö olemasolu** on kõige tähtsam)

Hiiumaa **halduskorraldus** ei taga piisaval määral avalike teenuste kvaliteeti ja ühtset taset.

Koolivõrk ja haridussüsteem tervikuna ei vasta vajadustele

Hiiumaa arengustrateegia 2020+

Ühine huvi on (oleks) tagada Hiiumaa terviklik areng , mis tugineb sisemisele koostöövalmidusele. Ülioluline on, et majandus- ja sotsiaalarengut toetab vajadustele vastav taristu ja stabiilne elektrivarustus ning säiliks keskkonna ökoloogiline puhtus.

Oluline on tagada Hiiumaa hea **transpordiühendus** mandriga, saare sisene ruumiline sidusus eri liikumisvõimaluste kasutamisega.

Ühendus Saaremaaga peab olema igapäevane.

Asulates tuleb tagada **ühisveevärk ja-kanalisatsioon ning jäätmekäitlus.**

Seega **riiklikud toetused** on üliolulised saare arengueelduste kasutamiseks.

Hiiumaa arengustrateegia 2020+

Läbimurdesuunad

1. Elanike eneseteostuse võimaluste avardamine ja elukestvas õppes osalemise suurendamine;
2. Ettevõtluse klasterdamine, teadmispõhiste, keskkonna- ja energiasäästlike, ekspordile suunatud kõrget lisandväärtust loovate tasuvate töökohtade loomine ja selleks Hiiu maakonna arenguprogrammi elluviimine;
3. Kvaliteetsete ja kättesaadavate avalike teenuste arendamine. Teenuste kvaliteet ja kättesaadavaus peavad säilima vähemalt 2013. aasta tasemel;
4. Avaliku sektori haldussuutlikkuse kasvatamine, mitmetasandilise väärtustel põhinev juhtimine ja elanike ning ettevõtjate otsustusprotsessides kaasatuse suurendamine.

Hiumaa arengustrateegia 2020+

Mida ette võtta?

Luuu kogukonna huve ja vajadusi arvestav **maakonna arenguprogramm**, mis tugineb **Lääne-Eesti saarte Biosfääriala programmile**.

Oskuslikumalt võtta kasutusele saare **looduslikust ja kultuurilisest eripärast tulenevad** arengueeldused. Luua ja rakendada õppiva ökokogukonna mudel.

Tagada töö olemaslu, eriti nii noortele, aga samuti vanemaealistele

Teha jõupingutusi **turismihooaja** pikendamiseks

Võimendada **rohemajanduse** arengut

Keskenduda kõrgema lisandväärtusega **põllumajandusliku toodangu tootmise ja töötlemise ning turustamise arendamisele**, mahetoodangu mahtude suurendamisele ja tarbijale kättesaadavamaks tegemisele.

Hiiumaa arengustrateegia 2020+

Lua ja rakendada põllumajanduse ja toidutööstuse jätkusuutlikku ja uuenduslikku arengut **toetav koostöö**, s.h. ellu kutsuda klastrialgatused.

Soodustada **taastuvate ressursside kasutuselevõttu** (puit, tuul, päike, maasoojus) ja investeringuid energia ja/või energiakandjate tootmiseks kohapeal.

Korrastada koolivõrk - üldharidusasutuste ja kutsehariduse spetsialiseerumine (võimalused keelte, IT ja keskkonnahariduse ja teiste vajalike teadmiste ja oskusteomandamiseks). **Elukestva õppe kontseptsiooni** rakendamine positiivsete muutuste läbiviimiseks Hiiumaal.

Viia Läänemere saarte koostöö **B7** uuele tasemele.

Kasvatada avaliku- ja kolmanda sektori organisatsioonide **institutsionaalsed suutlikkust**.

Rahvusvaheliselt **turundada Hiiumaad** atraktiivse külastuskohana ja väärt töö- ning elukohana.

Lõppkokkuvõttes viib edule Maakondliku strateegia **tugev juhtimine**.

Hiiumaa arengustrateegia 2020+

Arengustrateegia protsessis valminud töid,
protokolle, tegevuskava saate jälgida kas HOL või
Tuuru kodulehel:

<http://www.tuuru.edu.ee/index.php?idc=1081129100010001000>

Hiumaa arengustrateegia 2020+